

KATEDRA-VERSENY

A KATEDRA-VERSENYEK
FŐ SZERVEZŐJE

A verseny fő támogatói:
a Szlovák Köztársaság Oktatási
Minisztériuma, Lilium Aurum
Könyv- és Lapkiadó és Dunaszer-
dahely Város Önkormányzata

Realizované s finančnou podporou Fondu
na podporu kultúry národnostných menšín

Társzervezők:
Katedra szerkesztősége

További, a versennyel kapcsolatos információk: www.katedra.sk, katedra.szerkesztoseg@gmail.com

KATEDRA MATEMATIKAVESENY

ROVATVEZETŐ: RNDR. HORVÁTH GÉZA, horvath.geza@slovanet.sk

AZONOSÍTÓ SZÁM: 2020001

Tisztelt Kollégák, kedves Gyerekek!

A levelező verseny végeredményét márciusi számunkban közöljük; az elődöntőbe jutottak meghívóját **nem postán**, hanem **e-mailben** küldjük el. Előzetesen közöljük, hogy a matematikaverseny országos döntője 2018. május 7-én (csütörtökön!) lesz Dunaszerdahelyen. A távolabbról érkezők számára május 6 án is biztosítunk szállást. **Az elődöntők helyszínét és időpontját e-mailben közöljük.**

Felkérjük kedves Kollégáinkat, hogy küldjenek érdekes (lehetőleg saját ötletből született) feladatokat versenyünk részére. Ehhez szíveskedjenek szerzői megoldást is mellékelni! A **kitűzésre szánt** feladatokat az alábbi címre várjuk: **RNDr. Horváth Géza, Sládkovičova 5, 937 01 Želiezovce**, vagy (e-mail): horvath.geza@slovanet.sk

A NEGYEDIK FORDULÓ FELADATAINAK MEGOLDÁSAI

HORVÁTH GÉZA (ZSELÍZ) [H. G.] FELADATAI

V–VI. OSZTÁLY

IV–56–1. feladat (Keresztrejtvény)

a) 2	b) 9	c) 2	2		d) 2
	e) 7	4		f) 1	1
g) 1	0	0	h) 1	0	0
9		i) 2	4	3	
j) 8	k) 6	4	4	6	l) 8
m) 9	0	0		n) 8	4

IV–5–2. feladat: 8 egymást követő évben mindig van 2 sző-
kőév, ezért a napok száma $8 \cdot 365 + 2 = 2922$ nap.

IV–5–3. feladat: $747 + 855 - 632 = 970$. Vagy: $747 - 632 = 115$, $855 - 632 = 223$. $115 + 632 + 223 = 970$.

IV–6–2. feladat: Ha az egyik oldal kétszerese a másiknak, és a két oldal hosszának különbsége 14 méter, akkor a rövidebb oldal épp 14 m. A hosszabb oldal így 28 m. A téglalap kerülete: $(14 + 28) \cdot 2 = 84$ m. (Vagy: $14 \cdot 3 \cdot 2 = 84$ m.)

IV–6–3. feladat: A bajnokság első felében minden csapat 14 mérkőzést játszik. Mivel minden mérkőzés „2 csapathoz tartozik”, ezért a bajnokság első felében $15 \cdot 14 : 2 = 105$ mérkőzést játszanak. A teljes bajnokságban ezért $105 \cdot 2 = 210$ mérkőzést játszanak.

Vagy: minden csapat $2 \cdot 14 = 28$ mérkőzést játszik. 15 csapat összesen $28 \cdot 15 : 2 = 210$ mérkőzést játszik.

VII–VIII. OSZTÁLY

IV–78–1. feladat (Keresztrejtvény)

a) 2	b) 4		c) 9	d) 6	e) 1	
f) 9	1	g) 2		h) 3	0	i) 2
6		j) 7	k) 2		l) 1	5
m) 1	n) 1	7	3	o) 7	5	5
	p) 6	2	4	1	0	0
q) 9	0	0		r) 5	1	2
s) 7	0		t) 1	2	4	4

IV–7–2. feladat: Egy n -oldalú sokszög minden csúcsából $(n - 3)$ darab átlót húzhatunk, ezért egy n -szögnek $n \cdot (n - 3) : 2$ darab átlója van. Határozzuk meg táblázattal, hogy van-e olyan sokszög, amelynek pontosan 14 átlója van:

a	5	6	7
$a - 3$	2	3	4
$a(a - 3) : 2$	5	9	14

A hétszögnek pontosan 14 átlója van. Minden konvex hétszög feldarabolható 5 olyan háromszögre, amelyeknek az egyik csúcsa közös. Ezért a hétszög belső szögeinek összege $5 \cdot 180^\circ = 900^\circ$.

IV–7–3. feladat: Ha négy egymást követő természetes szám összege 90, akkor átlaguk $90 : 4 = 22,5$. Ez azt jelenti, hogy a két középső szám a 22 és a 23. A négy szám tehát a 21, 22, 23 és 24. Ezek szorzata **255024**.

IV-8-2. feladat: Ha a nagy kockából eltávolítjuk a külső kis kockákat, akkor egy olyan nagy kockánk marad, amelynek minden éle 8 cm. A befestetlen kis kockák száma tehát $8 \cdot 8 \cdot 8 = 512$.

IV-8-3. feladat: A tanulók 56%-a bejáró, akik között 112 fiú és 56 leány van. A bejárók száma tehát $112 + 56 = 168$. Ez az

összes tanuló 56%-a, ezért az iskolába összesen $168 \cdot 100 : 56 = 300$ tanuló jár. Mivel az iskolába járó lányok 40%-a bejáró, ezért az iskolába összesen $56 \cdot 100 : 40 = 140$ leány jár. Ezért az iskolába járó fiúk száma: $300 - 140 = 160$. Ezek közül 112 bejáró. A fiúknak tehát $112 \cdot 100 : 160 = 70\%$ -a bejáró.

IX. OSZTÁLY

IV-9-1. feladat (Keresztrejtvény)

a) 1	b) 1	c) 9		d) 5	e) 2	f) 2
g) 1	1	8	h) 2	7	2	0
	i) 1	4	6	8	5	3
j) 3	0		0		k) 3	9
l) 1	1	m) 7	1	n) 5	6	1
o) 2	1	6		4		9
5		p) 1	7	0	4	0

IV-9-2. feladat: Ha a keresett szám a , az előtte álló négyzet-szám x^2 , akkor $a = x^2 + 38$. A következő négyzetszám az $(x+1)^2$, és a feladat feltételei értelmében $a = (x+1)^2 - 7$. Ebből adódik, hogy

$$\begin{aligned}(x+1)^2 - 7 &= x^2 + 38 \\ x^2 + 2x + 1 - 7 &= x^2 + 38 \\ 2x &= 44 \\ x &= 22\end{aligned}$$

A keresett szám tehát: $22^2 + 38 = 232 - 7 = 522$.

IV-9-3. feladat: Mivel $53 + 29 + 18 + 8 = 108$, és

$1080 : 108 = 10$, ezért a trapéz oldalai: $a = 530$ cm, $b = 290$ cm, $c = 180$ cm és $d = 80$ cm. Szerkesszünk merőleget a trapéz C és D csúcsából az AB oldalra; a talppontokat jelöljük rendre E -vel és F -fel. Az EC és az FD szakasz a trapéz m magassága. A derékszögű AFD háromszög AF befogóját jelöljük x -szel! Mivel $FE = DC = 180$ cm, ezért $EB = 530 - 180 - x = 350 - x$. Fejezzük ki az AFD és az EBC háromszögből az m^2 értékét Pitagorasz tételével! Az AFD háromszögből $m^2 = 80^2 - x^2$, az EBC háromszögből $m^2 = 290^2 - (350 - x)^2 = -38400 + 700x - x^2$. A két összefüggés jobb oldalát egyenlővé téve kapjuk, hogy $x = 64$ cm, amiből $m^2 = 80^2 - 64^2 = 2304$, ebből $m = 48$ cm. A trapéz területe tehát:

$$\begin{aligned}T &= \frac{(530+180) \cdot 48}{2} \\ T &= \frac{710 \cdot 48}{2} \\ T &= 17040\end{aligned}$$

A trapéz területe tehát **17040 cm²**.

KATEDRA VÁMBÉRY ÁRMIN FÖLDRAJZVERSENY

ROVATVEZETŐ: TÓTH TIBOR, vambery.armin.foldrajzverseny@gmail.com

AZONOSÍTÓ SZÁM: 2020002

A 3. FORDULÓ FELADATAINAK MEGOLDÁSAI

1. Vámbéry Ármin életéhez köthető dátumok eseményei:

- 1) 1857 – első keleti útjára indul
- 2) 1832 – születésének éve
- 3) 1868 – házasságkötése Rechnitz Arányi Kornéliával
- 4) 1864 – hazatérése Budapestre közép-ázsiai útjáról
- 5) 1848 – Kossuth szónoklatát hallgatta Pozsonyban
- 6) 1860 – a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja lesz
- 7) 1872 – fia, Vámbéry Rusztem születése és a Magyar Földrajzi Társaság megalapítása
- 8) 1835 – bal lábára megbénul

2. Vámbéry műveinek címei helyesen:

a) Keleti életképek	e) Bokhara története
b) Vándorlásaim és élményeim Persában	f) A Nyugat kultúrája Keleten
c) Oroszország hatalmi állása Ázsiában	+) Dervisruhában Közép-Ázsián át
d) A magyarság bölcsőjénél	+) A magyarok eredete

3. A képeken látható nevezetességek, ország és város, valamint, hogy Vámbéry Ármin az utazásai során láthatta-e őket.

- a) Perszeopolis romvárosa – Irán – láthatta
- b) Regisztán tér – Szamarkand – Üzbegisztán – láthatta
- c) Azadi torony – Teherán – Irán – nem láthatta
- d) Istar kapu – Babilon (mai Hilla település része) – Irak – nem láthatta
- e) Kék mecset (Ahmed szultán mecsetje) – Isztambul – Törökország – láthatta

4. A zarándoklatokat érintő kérdések válaszai:

- a) Az iszlámban a zarándoklatokat feltételei: *elegendő pénzösszeg, testi egészség, nőtlenség, adósságok rendezése, béke idején útra kelni, szárazföldön való utazás, teljesség (15 év betöltése)*
- b) Keleten a búcsújárás, zarándoklat megnevezése: *hadzs (hads)*
- c) Az iszlám legszentebb helyei: *Mekka és Medina*
- d) A zarándoknak ezen szent helyekre való ellátogatás biztosítja: *az örök üdvösséget*
- e) Az iszlám vallás két ága: *síta és szunnita*
- f) A szárazföldön a legtávolabbi vidékekről (Kelet-Turkesztánból) érkező zarándokok a céljukat *9-12 hónap alatt érték el*
- g) A Tigris melletti khalifaváros: *Bagdad*, a földi paradicsom: *Damaszkusz*
- h) A próféta sírja fölött emelkedő épület: *igénytelen épület, igénytelen zöld kupolával*
- i) Medina és Mekka kifejezések jelentése: *Munevvire (kivilágított), Mukerrime (dicsőített)*
- j) A Kába szentély körüljárása: *tavaf*
- k) Vámbéry korában és ma a Mekka nagymecsetnek: *hét és kilenc minaretje van*
- l) A nagymecset területén: *a Zemzem (Zamzam) patak forrása található*
- m) A „titokteljes fekete kő”: *a keleti sarokban van befalazva másfél méter magasan*
- n) A „Hadszi” cím: *megjelenik a pecsénymó gyűrűn, majd a sírkövön, tiszteletet, becsületet biztosít a hordozójának, aki a felekezetben vezető szerepet kap*
- o) A zarándokhelyeknek: *jelentős gazdasági feladatuk, szerepük is van*

5. Afganisztán tíz legnépesebb települése – 2019-es adatokkal:

1. Kabul – 4,114,000	6. Kunduz – 304,600
2. Herát – 576,000	7. Laskhargah – 276,831
3. Mazár-e Sharif – 502,000	8. Ghazni - 270,000
4. Kandahár – 485,000	9. Puli-Humri – 221,274
5. Dzsálálábád (Jalalabad) – 306,500	10. Talikan – 219,000

6. Magyarországi településhez köthető látványosságok:

1. Református Nagytemplom – Debrecen	6. Tűztorony – Sopron
2. Cifrapalota – Kecskemét	7. Képfestő Múzeum – Pápa
3. Szamos Marcipán Múzeum – Szentendre	8. Jurisics-vár – Kőszeg
4. Grassalkovich-kastély – Gödöllő	9. Lánchíd – Budapest
5. Bory-vár – Székesfehérvár	10. Fellegvár – Visegrád

KATEDRA TÖRTÉNELEMVERSENY

ROVATVEZETŐ: ANGYAL LÁSZLÓ, tortenelem.katedra@gmail.com

AZONOSÍTÓ SZÁM: 2020003

A 2. FORDULÓ MEGOLDÁSAI

1. feladat: Személyiségek (7 pont)

a.) Szombathelyi Ferenc	e.) Feketehalmy-Czeydner Ferenc
b.) Jány Gusztáv	f.) Vidkun Quisling
c.) Horthy István	g.) Hans Frank
d.) Teleki Pál	

2. feladat: Igaz vagy hamis (11 pont)

a.) igaz	e.) igaz
b.) igaz	f.) igaz
c.) hamis, mert 1941 márciusában rendelték el	g.) igaz
d.) hamis, mert Kállay Miklóst nevezték ki	h.) hamis, nem Franciaország, hanem a Szovjetunió ellen

3. feladat: Hiányos szöveg Kassa bombázásáról (22 pont)

A magyar katonai vezetés **1941 tavaszán** mind több értesítést kapott a Szovjetunió ellen küszöbön álló német támadásról. **Werth Henrik** vezérkari főnök 1941 május-júniusában három emlékiratban követelte, hogy a kormány lépjen kapcsolatba a németekkel. **Bárdossy László** miniszterelnök **1941. június 23-án** elfogadta a minisztertanáccsal a diplomáciai kapcsolatok megszakítását. **Molotov** szovjet külügyi népbiztos ugyancsak ezen a napon közölte a moszkvai magyar követtel, hogy kormányának nincs követelése Magyarországgal szemben. Június 26-án máig ismeretlen repülőgépek bombázták **Kassát**. Ugyanezen a napon szovjet vadászgépek géppuskával lőtték a **Budapest–Kőrösmező között** közlekedő gyorsvonatot, Borkút közelében. Horthy úgy vélte, hogy élhet kormányzói jogával az **1920: XVII. tc.** szerint. A minisztertanács június 26-án délután tartott ülésén csak **Keresztes-Fischer Ferenc** belügyminiszter tartotta túl korainak a hadiállapot bejelentését. A döntést **Bárdossy június 27-én** bejelentette a képviselőházban. A legvalószínűbb verzió az, hogy a rosszul kiképzett szovjet pilóták a már hadműveleti területnek számító **Eperjést** tévesztették össze a csak 30 kilométerrel délebbre található Kassával. Az 1938-ban **Győrben** meghirdetett fegyverkezési program a honvédség szempontjából komoly fejlődést hozott. Az importált fegyverek túlnyomó többsége **olasz** gyártmányú volt. Németországot leszámítva a szomszédos országok közül egyedül Magyarország gyártott 1941-ben **harckocsit**. A svéd licenccel továbbfejlesztett 8,5 tonnás **Toldi** harckocsi fegyverzete azonban csak egy 20 mm-es „nehézpuska” volt. 1941 júniusától Magyarország **Győrött** és **Szigetszentmiklóson** két repülőgépgyárat is épített. A legsikeresebb műszaki megoldás a **Juhász István** és **Juhász Zoltán** mérnökök által a **Gamma**-gyárban kifejlesztett löelemképző volt., amelyet 16 országba exportáltak. A **Dálnoki Miklós Béla** vezérőrnagy által vezetett gyorshadtest a honvédség legmodernebb serege volt.

4. feladat: Időrendőr (18 pont)

- A) 4., 5., 2., 3., 1., 6.   B) 3., 2., 4., 6., 1., 5.   C) 6., 2., 3., 1., 4., 5.

5. feladat: Fogalmak (8 pont)

- a brit királyi légierő elnevezése
- a német hadsereg elnevezése
- a német légierő elnevezése
- az amerikai hadsereg stratégiája – szigetről szigetre haladva hódították meg a Csendes-óceán térségét
- a szövetségesek rendkívül lassú hadművelete az olasz fronton
- az angolszász hatalmak hadseregeinek partraszállása Észak-Afrikában (1942. november 8.)
- a Dunkerque-nél bekerített brit és francia seregek Angliába menekítésének haditerve
- Anglia megszállását célzó német hadművelet terve

6. feladat: KÉPFELISMERŐ (6 pont)

a.) Kállay Miklós	d.) West Virginia hadihajó (Pearl Harbor)
b.) Teleki Pál	e.) Horthy István
c.) Toldi harckocsi	f.) Messerschmitt ME 110 harci repülőgép (romboló)

A 3. FORDULÓ MEGOLDÁSAI

1. feladat: Vaktérkép (10 pont)

b__ Normandia _c__ Potsdam __g_ Jalta
 _h__ Sztálingrád _i__ Teherán _d__ Róma
 a__ London _e__ Auschwitz _f__ Moszkva
 j__ Budapest

2. feladat: Kakukktójás (10 pont)

- Ortvay Rudolf – fizikus, a többiek kémikusok (vegészek)
- Lajtha László – zeneszerző, a többiek történészek
- Cukor György – filmrendező, a többiek festők
- Medgyessy Ferenc – szobrász, a többiek az orvostudományban jeleskedtek
- Rozsnyó – a többi várost 1941. június 26-án ismeretlen gépek bombázták

3. feladat: Helyszínek (8 pont)

- Katyn: térségében a szovjetek több mint 4000 lengyel hadifogoly tisztet mészároltak le
- Vichy: a Pétain vezette francia bábállam székhelye 1940–44 között
- Coventry: angliai város, 1940 augusztusában példát statuáló terrorbombázás áldozata lett
- Buchenwald: német koncentrációs tábor
- Saló: a Mussolini vezette olasz bábállam központja
- Kurszk: 1943. július 4–15-ig itt vívták a második világháború legnagyobb tankcsatáját
- Gleiwitz: 1939. augusztus 31-én lengyel egyenruhába öltözött németek (SS) betörték a gleiwitzi (város a lengyel–német határon) rádióadó épületébe, ez szolgáltatót ürügyet Hitler számára a Lengyelország elleni támadásra
- Voronyezs: a 2. magyar hadsereg itt szenvedett súlyos csapást a Don-kanyarban 1942 őszén és telén

4. feladat: Haditechnika (8 pont)

- Sztálin-orgona: szovjet sorozatvető rakétaágyú
- Tigris: nagy tűzerővel rendelkező német harckocsi
- Stuka: kis kiterjedésű célpontok ellen használt, szirénával felszerelt német zuhanóbombázó
- KV-2: szovjet harckocsi (rohamlöveg)
- V-1: német szárnyas rakéta (robotrepülőgép)
- T-34: az első szovjet gránátbiztos harckocsi
- Gorjunov SzGT-43: harckocsigéppuska, 7,62 mm-es
- B-17: amerikai „Repülőerőd”

5. feladat: Válaszolatok az alábbi kérdésekre! (10 pont)

- Országos Testnevelési Tanács, a leventeintézmény nyílt szervezetét irányította
1938. május 29.
- Imrédy Béla
- A zsidók arányát az értelmiségi pályákon 20 %-ban maximalizálta
- Imrédy Béla
1939. május 5.
- Teleki Pál
- A zsidók arányát az értelmiségi és művészeti pályákon 20 %-ról 6 %-ra csökkentette.
1941. augusztus 8.
- 1943 végén, a teheráni konferencián

6. feladat: Képfelismerő (4 pont)

a.) kurszki tankcsata	c.) Pearl Harbor bombázása
b.) Hirosima elleni támadás	d.) normandiai partraszállás

II. FORDULÓ MEGOLDÁSAI – I. KATEGÓRIA

Nyulász Péter : A Burok-völgy árnyai: HELKA (7–11. fejezet)

1. FELADAT: TITKOSÍRÁS

1. kulcsszó: **RAJTAÜTÉS**

Kihez kapcsolható: **BORA, HORKA, THUZ**

Miért? A Horka vezette sereg rajtaütött a Soktornyú kastély lakóin. Bora szövetséget kötött, és tündércsillámot készített. Horka a varjakból, hollókból és denevérekből álló seregével rászórta a kastély lakóira. Akire rászállt a tündércsillám, az rögtön elaludt.

2. kulcsszó: **KÜLDETÉS**

Kihez kapcsolható: **KAMOR, HELKA, CIPRIÁN, FURMINT ÉS TRAMINI**

Miért? Kamor feladattal bízta meg Helkát. Cipriánt és a két koboldot. A küldetés az volt, hogy eljussanak a Kekud- forráshoz, s lemassák Helkáról a tündércsillámot. Ezt követően menjenek a Soktornyú kastélyba.

3. kulcsszó: **BIZSERGÉS**

Kihez kapcsolható: **CIPRIÁN**

Miért? Ciprián bizseregni érezte a markában az ostor fekete nyelét

Kihez kapcsolható: **FURMINT, TRAMINI**

Miért? A manók mellkasa nagyon bizsereg, ha varászatot éreznek. Látták a fekete felhőt, a vihart, ami a forrásnál állt meg

4. kulcsszó: **VACSORÁRAVALÓ**

Kihez kapcsolható: **HEX AGON, PÁLZAZÓK, HELKA, CIPRIÁN, TRAMINI, FURMINT**

Miért? Hex Agon mondja Pálzazóknak, hogy emberszagot érez, Helka és barátai lettek volna a vacsoráralók, de Pálzazók befüstölte őket lápi tőzeggel, ugyanis azt nem bírják az agonok.

5. kulcsszó: **SHAL VITÉZ**

Kihez kapcsolható: **PÁLZAZÓK**

Miért? Pálzazók találkozott Shal vitézzel, megmentette őt a lidércektől. Hálából a vitéz szolgálatába szegődött, aki később elmenekült népével az óriások elől.

6. kulcsszó: **HATSZÖG**

Kihez kapcsolható: **HELKA, KAMOR (HELKA CSAPATA)**

Miért? Kamor 2. feladata Helkához. Helka a naplóban vonalat húzott a pontok közé, s egy hatszög jött ki belőle. Cél, hogy keressék meg Hex Agont = 6 szög.

- Természetesen minden más megoldást, amit logikusan alátámasztasz, elfogadok!

II. FELADAT: MI ÁLL A HÁTTÉRBE?

1. Pálzazók a lápi tőzeg füstjével befüstölte Helkát, Cipriánt és a manókat.

Miért? Mert Hex, az agonok vezére megérezte az emberszagot, és meg akarta őket enni vacsorára, de utálja a lápi tőzeg füstjét, ezért megmenekültek.

2. Borában, Horkában és Thuz vitézben forrt a gyűlölet Kamor és Sió ellen.

Miért? Kamor varázsátka ült mindhármójukon:

Bora: Kamor felégette hajlékát

Horka és Thuz – Kamor varázsszere miatt változtak át hollóvá, vadkanná

Mindhárman úgy érzették, hogy Sió cserben hagyta őket.

3. A szakállas békák tövestül kitepték, teljesen kiirtották a lisztes kankalint.

Miért? Azt hiszik, hogy ha megeszik, megszépülnek tőle. De hiába, mert a lelkük is olyan csúnya, mint a testük.

4. Hex Agon rideg köoszloppá dermedt, akár a társai.

Miért? Őket is megtámadta Horka serege, a csúszómászók tündércsillámmal megszórták őket, az óriások kővé dermedtek.

5. Borka, Horka és Thuz megőrült a ládikóban talált molyrágta papírtekercsnek, rikoltoztak örömeikben, mint akik eszüket veszítették.

Miért? A papírtekercsen egy különleges varázsszer receptje van, amit a víz Kamortól ragadott el. Ha megszerzik a különleges hozzávalót olyan varázsszert kapnak, hogy minden lebénul, megdermed, amihez csak hozzáér. Így akarnak bosszút állni.

6. A manók, Tramini és Furmint Kamor kérésére megfogták Helka kisasszony kezét.

Miért? A manók azzal a képességgel rendelkeznek hogy megérik mindennemű bűbáj, boszorkányság, tündérvadász legapróbb rezdülését is. Kamor azért kérte őket erre, hogy megtudja tapadt-e a tündércsillámhoz varázslat. Megtudta, hogy nem. A rossz hír az, hogy a tündércsillám elfedte a Helka hercegi vérvonalának kisugárzására létrehozott védőbűbajt, amit Kamor Helka születésének éjszakáján végzett.

7. Helka hercegnőt születése után Kamor elhozta Szurdokvárba.

Miért? Védővarázslatot végzett, hogy ne vegyék észre Helkán a hercegi vérvonalat. A szülei féltették a kislányt a gonosz erőktől.

- Természetesen minden más megoldást, amit logikusan alátámasztasz, elfogadok!

III. FELADAT: KERESZTREJTVÉNY

			1	G	R	A	N	A	D	Í	R			
	2	S	L	A	M	B	U	C						
3	I	K	E	R	B	A	R	L	A	N	G			
			4	A	N	Y	A	J	E	G	Y			
			5	B	R	I	N	Y	Ó					
6	K	A	M	O	R									
		7	H	A	N	D	A	B	A	K	Á	R	É	
			8	C	I	P	R	I	Á	N				
9	N	Ó	N	I	U	S	Z							
10	B	Ű	B	Á	J									
			11	C	S	E	R	F	A	P	Á	L	C	A

MEGFEJTÉS: GARABONCIÁS

jelentése: a magyar népi hitvilág természetfeletti erejű alakjainak egyike. Természetfeletti erejű személy, mindenféle bűbajos, ördöngös mesterséghez értő varázsló.

kapcsolat a regényhez: a regényben nagyon sok garabonciás, természetfeletti erejű személy van:

Pl. Kamor, a varázsló, Furmint és Tramini – a manók, Sió – a tündér, Bora és testvére – a rossz és a jó boszorkányok, az agonok – az óriások

II. FORDULÓ MEGOLDÁSAI – II. KATEGÓRIA

Gimesi Dóra – Jeli Viktória – Tasnádi István: **IDŐFUTÁR I.: A körző titka (8–16. fejezet)**

I. FELADAT: IGAZ – HAMIS ÁLLÍTÁSOK

Megoldás: **ROMANTIKA**

Hogyan kapcsolódik az olvasott műhöz? A regényben egymás mellett több szerelem, romantikus pillanat bontakozik ki.

1. Tibi ellopja a Sigray-szobrot, hogy az árából elvihesse Zsófit a Rihanna-koncertre. Ez romantikus, hiszen a szerelméért Tibi lopni is képes.
2. Hanna szülei régen a Beatles-dalokra romantikáztak. Bécsben kibékülnek, sokat romantikáznak, még akkor is tart a romantikus hangulat, amikor Hanna hazaér Bécsből, ki se mentek elé az állomásra.
3. Romantikus a Géza bácsi és a Rogyák Mária közötti szerelem is. Először a tornaszertárban érezhető egymás iránti vonzódásuk, gondoljunk a rózsaszín szőnyeg szomorú szerelmi élete című részre, majd folytatódik a tornaórán, amikor Géza bá 1 szál vörös rózsát dob Mariskának, aki egész órán azt szagolgatja.

HAMIS ÁLLÍTÁSOK

1. Ervin aggódó édesanyja fellátogatott Pestre. **HAMIS**
András, a szomszéd édesanyja látogatott fel Pestre.
2. Kempelen Farkas készítette az I. robotot, Artuditut. **HAMIS**
Az I. robot neve: A sakkozó török
3. Hanna Bécsben, az egyetem könyvtárában egy kulcsfontosságú térképet talált. **HAMIS**
A térképet nem Hanna találta, hanem Ervin
4. Mária néni a Varázsfuvola próbáján, az osztályteremben, kis híján eltalálta egy medicinlabda. **HAMIS**
Nem medicinlabda repült Mária néni felé, hanem egy szál vörös rózsza.
5. Hanna édesanyja vegaként érkezett haza a tanfolyamról, s teljes mértékben Sándor hatása alá került. **HAMIS**
Nem vegaként, hanem vegánként tért haza, s Károly volt rá nagy hatással.
6. A körző Sándor szerint egy értékes műtárgy, szintisza aranyból készült. **HAMIS**
A körző egyszerű fémötvözet. az aktatáskában talált aranykehely egy értékes műtárgy.
7. Zsófi elárulta Tibinek, hogy kerekesszékekben ül. **HAMIS**
Hanna árulta el Tibinek mérgében, fél, hogy Tibit ki is rúghatják a lopásért.

II. FELADAT: KAKUKKTOJÁS

1. KAKUKKTOJÁS: ANDRÁS

INDOKLÁS: Hanna, Tibi és Bulcsú osztálytársak, s Hanna kérésére együtt elmennek matek korrepetálásra Andráshoz, hogy Hanna szomszédja jó benyomást tegyen a Pestre látogató édesanyjára.

2. KAKUKKTOJÁS: ZSÓFI

INDOKLÁS: Ők Hanna jelenlegi osztálytársai Pesten. Zsófi Hanna legjobb barátnője, aki Szegeden él.

3. KAKUKKTOJÁS: ZSÓFI

INDOKLÁS: Hanna tanárnőjével, Bujdonéval és Ervinnel együtt egy kupéban utazik Bécsbe, majd bejön álruhában Sándor bácsi is. Zsófi nem utazik velük.

4. KAKUKKTOJÁS: BUJDOSÓNÉ

INDOKLÁS: Romantikus szerelem fűződik a két tanár között. Bujdosóné és Géza bá között a kapcsolat feszült, semmilyen gyengéd érzelem nincs közöttük.

5. KAKUKKTOJÁS: SZEGED

INDOKLÁS: Bécs és Budapest a regény helyszínei a 8-16. fejezetben. Szegeden nem játszódik a mű.

6. KAKUKKTOJÁS: VARÁSZFUVOLA

INDOKLÁS: Zsófi a balesete előtt jól balettozott, ő játszotta a Diótörőben a kiséger szerepét egészen addig, amíg a síszünetben el nem utaztak Olaszországba, ahol Zsófi ki akarta próbálni a snowboardot is, és balesetet szenvedett, megsérült a hátgerince, s tolokocsiba kényszerült.

A Varászfuvola – ezt a darabot próbálták Hannáék magyarórán.

7. KAKUKKTOJÁS: DIÓTÖRŐ

INDOKLÁS: Mozart Born Ignácról mintázta Sarastro figuráját a Varászfuvola című operájában, A Diótörőben Zsófi szerepelt.

III. FELADAT: BESZÉDES TÁRGYAK

- a) **LEVELEK:** kapcsolható Ervinhez, de Hannához is, mert együtt kutatnak a levekben, sőt Bujdosónéhoz is, aki rálicitál a levelek között talált térképre az aukción. De ide sorolhatjuk Hanna és Zsófi levelezését is.
- b) **A SAKKOZÓ TÖRÖK:** Kemplen Farkashoz kapcsolható, aki e híres találmány megalkotója. De kapcsolhatjuk Sándor bához is. Sőt nagyon sok királyi méltósághoz, akik sakkoztak a törökkel.
- c) **TÖLTÖTT PAPRIKA:** kapcsolható Jolánka nénihez, ő főzte, kapcsolható Hanna apukájához, Csabához, aki megeszi, Hanna anyja, Niki pedig veszekedik miatta.
- d) **SZILVA PÁLINKA:** kapcsolható a szomszéd Angélához, ő kínálja, kapcsolható Nikihez, Hanna anyjához, ő issza meg
- e) **CIF :** sűrölőpor – kapcsolható Andrásához, a szomszédfiúhoz és Hannához
- f) **AKTATÁSKA:** Bujdosónéhoz kapcsolható, Sándor és Hanna pedig próbálják megszerezni és kinyitni

III. FORDULÓ MEGOLDÁSAI – I. KATEGÓRIA**Nyulász Péter : A Burok-völgy árnyai: HELKA (12–17. fejezet)****1. FELADAT: ANAGRAMMA****1. kulcsszó: PRÉSELT VIRÁG**

Rezi köpönyegéből került elő, egy bársonytagból. Valamikor a virág Helka nagyapjának a sírján sarjadt Tihanyban. Szirmaiban ott van az erő. Helka ujjai közt élénk színei lettek, a szirmok megduzzadtak.

2. kulcsszó: ZÖLD PALACK

Szurdokvárban Kamor adta Helkának a titokzatos, kifogyhatatlan palackot, amit a nyeregtáskában őrzött mindaddig, amíg a két manó ki nem nyitotta. Manók titokban megkóstolták, majd buborékokat fújtak tőle. Közben a buborékok teljesen elborították a naplót is, ami kinyílván feküdt a földön, majd a hosszabb-rövidebb 16 pálcikából és 24 pöttyből kitalálták, hogy az örvényesi malomhoz kell menniük

3. kulcsszó: KŐOLVASZTÓ

A Hegyes Tű hegyen található. Az óriások arra használták, hogy megolvassák a köveket, aztán megegyék azokat. Később a szakállas békák szereztek meg a kőolvasztót, amivel kővé dermesztették az óriásokat. Maga a kőolvasztó négy behajtható pálcával rendelkezik, egy kerettel a közepén (ide a hatszögű, kristályközepű kőlapot kellett behelyezni), két végén egy-egy különlegesre csiszolt kristálylencsével. Az egyik vörös volt, azt a nappal, a másik pedig zöld, azt a kereszttel megjelölt oldalra kellett tenni. Így lehetett követ olvasztani / vagy kővé változtatni valakit. Később Ciprián is ezt tette a békákkal.

4. kulcsszó: **SÁRGAKÖVES GYŰRŰ**

Helka szüleinek hercegi ékszere, amit Kamor rejtett el. Három helyen bújtatta el összetevőit. Boncsosnál és Congeriánál egy-egy bőrtasakban, Helkánál egy medálban. A gyűrű két kőből áll, és a foglatán egy kétfarkú oroszlán és egy tihanyi hal, a garda látható. Varázsereje van, az ékszer viselőjét és azokat, akik mellette állnak, sérthetlenné teszi.

5. kulcsszó: **BŐRTASAK**

Két bőrtasakot kapott Helka. Az elsőt Boncsostól, aki arra kérte Helkát, hogy addig ne vegye elő, amíg kezébe nem fogja a balatoni aranyhíd egy darabkáját. A másikat Congeriától, amiben egy csillag alakú, fényes, sötétsárga kis kavics volt. Ez a két bőrtasak a sárgaköves gyűrű nagyobb részét tartalmazta.

6. kulcsszó: **SELYEMKÖPENY**

Rezi viselt egy rikító sárga és narancsszínű, gazdagon hímzett selyemköpenyt, miközben próbálta elűzni az átkot a Soktornyú Kastélyban. A bélése különféle ruhaanyagokból volt összevarrva, az egyik egy bársonytasakot tartalmazott, benne leprélt virággal.

II. FELADAT: BADARSÁGOK

1. Ciprián azért lopta el a **kőolvasztót**, mert kővé akarta dermeszteni a szakállas békákat.
2. Helka szerint Ciprián azért nem különb **Sió seregénél**, mert ő is rosszat tett másoknak, hiszen a kőolvasztó segítségével kivétel nélkül kövekké, sziklákká változtatta a békákat.
3. A molnár azért **kábult el**, mert miközben a Soktornyú Kastélyba igyekezett a nagy lakomához a sok liszttel, rengeteg csúszómászó, kígyó hömpölygött felé. Egyszer csak elkezdett vele forogni a világ, és onnantól kezdve végigaludt egy hetet.
4. Kamor, a varázsló **bénultan gubbasztott**, mert otthonában megtámadták Horkáék. Horka, Bora utasítására, hozzávágott egy tündércsillammal teli zsákot, ami után Kamor összezsugorlott, és azóta kábultan ül egy széken.
5. Jancsi azért volt a **kéményben**, mert Ravi Olivér, a főszakács, felküldte őt az ott füstölődő szalonnáért és kolbászért.
6. A Sárgaköves Gyűrű a **testvéri szeretet záloga**, mert az összetartozást jelenti az a két kő, amiből összeáll a hercegi ékszer, a foglata az Erdő erejét, a rajta található kétfarkú oroszlán a hercegek, a tihanyi hal (garda) pedig a Balaton erejét jelképezi.
7. A manók úgy néztek ki, mint **két-két felfújt gömböc**, mert rengeteg dödöllét ettek, és emiatt a kabátjuk alatt kidudorodott a pocakjuk és oldalt a tarisznyájuk is tele volt dödöllével.
8. Rezin is rajta **ül az átok**, mert mindig összetévesztik a gonosz ikertestvérével, Borával, hiszen mindkettőjük felső ajkán található egy-egy anyajegy.
9. Furmint és Tramin azért fújt **buborékfelhőt**, mert Helka nyeregtáskájából kicsenték a Kamortól kapott zöld palackot, amibe finom illata miatt bele is ittak.

III. FELADAT: HELYSZÍNEK

1. idézet: *„Hát ennek tényleg jól kiették a felét!”*

Ki mondja? **CIPRIÁN**

Kinek? **HELKÁNAK**

Hol? A Hegyes Tű hegynél, aminek a felét már befalták az óriás agonok.

2. idézet: *„Ó, én tökkelütött! Nincs napfény!”*

Ki mondja? **CIPRIÁN**

Kinek? **SAJÁT MAGÁNAK**

Hol? A Kekud forrás melletti lapálynál, ahol éppen aludtak a szakállas békák.

3. idézet: *„Hát itt nem jutunk palacsintához!”*

Ki mondja? **HELKA**

Kinek? **TRAMININEK**

Hol? Az örvényesi malomnál.

4. idézet: „*Gyertek csak, gyertek csak!*”

Ki mondja? **BORA**

Kinek? **Helkára és társaira gondolva, rikoltozását meghallotta az egész serege**

Hol? Kamor házában, a varázsos sziklateremben

5. idézet: „*Talán üssünk össze valami ebédet, s közben megtanácskozhatnánk a teendőket!*”

Ki mondja? **NÓNIUSZ**

Kinek? **A társaság tagjainak: Helkának, Cipriánnak, a 2 manónak, Rezinek és Rigó Jancsinak**

Hol? A Soktornyú Kastély éleskamrájában

6. idézet: „*Azóta is onnan hordom az innivalót, a Ciprián-forrásról.*”

Ki mondja? **CONGERIA**

Kinek? **HELKÁNAK**

Hol? Congeria barlanglakásában

7. idézet: „*El kell törölni ellenségeinket, akkor nem lehet előttünk akadály!*”

Ki mondja? **BORA**

Kinek? **HORKÁNAK ÉS THUznak**

Hol? A víz alatti palotában, Sió otthonában, egy pikkelymintás függöny előtt.

III. FORDULÓ MEGOLDÁSAI – II. KATEGÓRIA

Gimesi Dóra – Jeli Viktória – Tasnádi István: IDŐFUTÁR I.: A körző titka (17–25. fejezet)

I. FELADAT: KERESZTREJTVÉNY

1. RIGÓJANCSI	7. VÁRSZÍNHÁZ	13. KISS TIBOR
2. KOBÁK	8. BUJDOSÓNÉ	14. MARTINOVICS
3. KADARKA	9. SZALONTAI	15. CSONGOR
4. LUJZA	10. DOBÓKOCKA	16. APOSTOL
5. JAKUBINUS	11. KRISZTI	17. HOLMES
6. IDŐGÉP	12. KEMPELEN	MEGFEJTÉS: JAKUBINUSOK KINCSE

Kifejtés: rengeteg monda fűződik a jakubinusok mesés kincséhez. Ehhez a kincshez nagyon sokan szeretnének hozzájutni, s ebből adódik a bonyodalom a körző körül. Többek között Bujdosóné és köré szerveződő banda tagja is.

II. FELADAT: ÖSSZEFÜGGÉSEK

Úszónadrág- Tibi .....Tibi egy nagyon régimódú úszónadrágban indult Sándor bával a bevetésre.

Sakkozó török- Nagy Katica.....Kempelen találmányával, a sakkozó törökkel rengeteg híresség játszott. Többek között az Orosz Birodalom cárnője is

Kávé- Bubkó Feri... A körfolyosón félrenyelte kávéját, amikor Réka lenge öltözetben megjelent.

Kártya- Bujdosóné....Bujdosóné feletetésétől mindenki rettegett. Egyik módja, hogy dobókockával döntötte el, hogy ki feleljen, a másik módszer pedig a kártya volt.

Rigójancsi- Vali néni....Vali néni bosszúból egy különleges rigójancsit süített Bujdosónénak.

Járógép- Zsófi....Zsófit az új orvosa járógép segítségével akarta megtanítani újra járni.

III.FELADAT: FÉLIGAZSÁGOK

a) András régi barátjánője, Kriszti találta a macskát valami konténer mellett.

b) Magyarórán Rogyák Marival Quimby zenekar slágerét, a „Most múlik pontosan, engedem, hadd menjen...-t“ elemezték.

c) A Mester gyakran találkozott Martinoviccsal, aki összekötő volt a bécsi forradalmárok és a franciák között.

d) Miután Kobak 1945-ben megérkezett az időgéppel, az orosz katonák, mint hadiárvat, bedugták egy nevelőotthonba.

e) Kobak megverte élőkkel a holtakat. Nem tudta, hogy ez mit jelent. Ezzel megtörte az idő rendjét.

A II. FORDULÓ MEGOLDÁSAI

A II. fordulóban beküldött megoldások nemcsak a diákok felkészültségéről tanúskodtak, hanem alkotókedvéről is. Hihetetlenül sok jutalomponos rejtvény érkezett a szó- és szótagjátékra! Mivel e helyt nincs lehetőségem a rejtvények közlésére (több olyan csapat is akadt, amely öt- vagy hatoldalnyi példát írt), a döntőben lehet majd elolvasni ezeket. Azt gondolom, a feladatok nem voltak nagyon nehezek, hiszen nagyon jól szerepeltek a csapatok.

I. NÉVKERESŐ

- A) szeszes ital: *pálinka*   A) Megoldás: **PÁL**   B) kerékpár: *bicaj*   B) Megoldás: **ICA**
szögel: *kalapál*
dohányozik: *pipál*
- C) bábjáték: *marionett*   C) Megoldás: **MARI**   D) veder: *kanna*   D) Megoldás: **ANNA**
kábitó növény: *marihuána*
illatos fűszernövény: *rozmaring*
Kuba fővárosa: *Havanna*
égből lehullt eledel: *manna*
- E) jótékony: *karitatív*   E) Megoldás: **RITA**   F) feledékeny: *szenilis*   F) Megoldás: **ENI**
a bíráló bizottság része: *zsűritag*
híresség: *celebrita*
tehetség: *zseni*
elégítél: *penitencia*
- G) műszaki tudomány: *technika*   G) Megoldás: **NIKA**   H) cukormentes: *diabetikus*   H) Megoldás: **DIA**
kezdő és záró akkord: *tonika*
ruhadarab: *tunika*
drámához tartozó műfajok: *komédia/tragédia*
győzelem: *diadalom*
- I) anyagias: *materialista*   I) Megoldás: **ERI**   J) Romániában hegység: *Hargita*   J) Megoldás: **GITA**
kémiai rendszertan: *periódusos rendszer/táblázat*
peremhelyzet: *periféria*
tettekre buzdító, meggyőző: *agitatív*
gondolat, képzelet latinul: *cogitatum/cogitatio*

II. SZÓ- ÉS SZÓTAGJÁTÉK

1.

A) megfagyott víz <i>jég</i>	B) lemez <i>korong</i>	C) üt <i>csap</i>	D) műveltető képző <i>at</i>
A+B = sportfajta <i>jégkorong</i>		A+C = elolvadt és újrafagyott víz <i>jégcsap</i>	
A+B+C+D = ? <i>jégkorongcsapat</i>			

2.

A) nyom <i>jel</i>	B) ábra <i>kép</i>	C) melléknév-képző <i>es</i>
A+B = szimbólum <i>jelkép</i>		A+C = kitűnő <i>jeles</i>
A+B+C = ? <i>jelképes</i>		

3.

A) vegyszer nélküli <i>bio</i>	B) elektronikus tánczene <i>techno</i>	C) tudományos szóösszetételek utótagja <i>lógia</i>
A+C = természettudomány <i>biológia</i>		B+C = gyártási folyamat <i>technológia</i>
A+B+C = ? <i>biotechnológia</i>		

4.

A) igekötő <i>ki</i>	B) szed <i>mer</i>	C) trónol <i>ül</i>
A+C = régen az öregek szokása (ige, E/3.) <i>kiül</i>		B+C = süllyed <i>merül</i>
A+B+C = ? <i>kimerül</i>		

5.

A) vízi élőlény <i>hal</i>	B) a francia kártya része <i>ász</i>	C) töltelékszó (nyelvjárásban) <i>há</i>	D) mén <i>ló</i>
A+D = köszöntés <i>halló</i>		C+D = vizet áteresztő anyag, eszköz <i>háló</i>	
A+B+C+D = ? <i>halászháló</i>			

6.

A) ház <i>lak</i>	B) indulatszó <i>ó</i>	C) személyes névmás <i>te</i>	D) fed <i>lep</i>
A+B = bérlő <i>lakó</i>		C+D = tároló hely <i>telep</i>	
A+B+C+D = ? <i>lakótelep</i>			

7.

A) részleg/irányultság <i>szak</i>	B) karika <i>kör</i>	C) égitest <i>nap</i>	D) csődör <i>ló</i>
A+B = szabadidős tevékenység <i>szakkör</i>		C+D = személyes jegyzet <i>napló</i>	
A+B+C+D = ? <i>szakkörnapló</i>			

8.

A) tiszteletes <i>pap</i>	B) körmöl <i>ír</i>	C) tesz <i>rak</i>	D) váj <i>ás</i>
A+B = pergamen <i>papír</i>		C+D = halom <i>rakás</i>	
A+B+C+D = ? <i>papírrakás</i>			

9.

A) dogma <i>tan</i>	B) eszköz <i>szer</i>	C) helyez <i>rak</i>	D) nyit <i>tár</i>
A+B = iskolai eszköz <i>tanszer</i>		C+D = készletekre helyiség <i>raktár</i>	
A+B+C+D = ? <i>tanszerraktár</i>			

10.

A) zúz <i>tör</i>	B) gyilkol <i>öl</i>	C) rés <i>köz</i>	D) személyes névmás <i>ő</i>
A+B = érvénytelenít <i>töröl</i>		A+D = zúzód <i>törő</i>	
A+B+C+D = ? <i>törölköző</i>			

III. BŰVÖS MAGÁNHANGZÓK

Petőfi Sándor

1. A TINTÁSÜVEG

Milyen szókapcsolat ismétlődik a versszakokban?

Amint mondom

2. SORS, NYISS NEKEM TÉRT

Milyen a vers rímképlete?

a b c b – félrím

3. BÍROM VÉGRE JULISKÁMAT

Pár szót a versben másként íránk. Hogyan? (min. 2)

megvakítná: megvakítaná, jő: jöjj, arcátul: arcától, midőn: mikor, üdvességben: üdvösségben, feküvék: feküdt stb.

4. FELTÁMADOTT A TENGER

A vers alapján ki az „úr”? *a víz*

5. MEGY A JUHÁSZ A SZAMÁRON

Hogyan váltakozik a verssorok szótagszáma? *7 – 6 – 7 – 6*

Lackfi János

1. VESZETT MUNKA BALLADÁJA

Milyen jelző szerepel a könnyek előtt?

galád / sós

2. APÁM KAKASA

E vers hogyan kapcsolódik Petőfihez?

a költemény az Anyám tyúkjá c. vers (humoros) átírata

3. VASLOVAG

Mi a vers műfaja? *ballada*

4. TANÁRI ÁRIA

Írjatok két szinonimát a versben található kipenderitelek szóra! *kicsaplak, kiteszlek, kirúglak, kidoblak stb.*

5. VILÁG TURMIX

Milyen gyümölcsök szerepelnek kétszer a versben?

alma, körte, banán, eper

A III. FORDULÓ MEGOLDÁSAI

A III. forduló feladataira több idő jutott, így remélem, a megoldásuk során jól szórakoztatok! Elsősorban is elnézést kérek, mivel az intarzia utolsó feladványába sajnos hiba csúszott: a 10. feladvány megoldása a *maszlag* lett volna, ám az *sz* fordítva szerepelt. Ezt természetesen nem értékelem az egyik csapatnál sem. A jutalompontos intarziák és az azonos értékű szavakból álló versek a döntőben lesznek olvashatók. A második, „számolós” feladatban arra kellett vigyázni, hogy a betűk összege ne haladja meg a megadott értéket (tehát ne kerüljön bele további, értékkel bíró betű).

I. INTARZIA VISSZAFELE

1. Az ol aszóra szab ad még, a német már megtelt.	Megfejtés: <i>bazsarózsa</i>
2. A mai gyerekek nyakra-fő re gé peznek vagy chatelnek.	Megfejtés: <i>éger</i>
3. Gyuri véletlenül megbotlott, és ráh asalt a labdára játék közben.	Megfejtés: <i>hárs</i>
4. A lakó rob banásnak köszönhetően vesztette életét Bihar megyében.	Megfejtés: <i>boróka</i>
5. A legjobb és legtöbb bizsut Rim aszombatban vásárolhatjátok meg.	Megfejtés: <i>mirtusz</i>
6. Egy hatalmas zsák ic ipici szeretettel nem kell senkinek sem.	Megfejtés: <i>cikász</i>
7. A kuporgatás hozzátartozik a kap zsi rít usához.	Megfejtés: <i>írisz</i>
8. A Davis-k upa leghíresebb játékosa Fucsovics Márton.	Megfejtés: <i>lapu</i>
9. Csak a nagy zö re jre p illantott fel a könyvből.	Megfejtés: <i>perje</i>

II. ÉRTÉKES SZAVAK

56

Példák: *szilva, visel, Vali, Likavka, ravatali, Evelin, lévai, elvi, alvási, elveszi, leveri, elkeveri, váltig, kivétel, lövik* stb.

1602

Példák: *Medici, paradicsomi, megdicséri, micsodai, médiapiac, meditáció, csizmadia, demokráciai, macedóniai, medicina, citromaid, Cambridge-i, dezinformáció, csimpaszkodik, dezinfekció* stb.

2001

Példák: *mimóza, immár, immun, mami, imám, prémium, múmia, meddig, moziműsor, kismama, hagyományomó, Grimm, deméndi, matematika, Madrid* stb.

650

Példák: *Lédec, Cegléd, cédula, család, cseléd, csalódott, becsődöl, dacol, Lackód, Lánchíd, délceg, léced, leckéd, LCD, csodaló* stb.

↖5↗

Példák: *csali, csúzli, Laci, csuklik, Luci, Lőrinc, libacsőr, Celsius, céljai, Chile, filc, kicsal, csuklyái, lecsi-peget, csigolya* stb.

III. SZÓTAGKIRAKÓS

E feladatban az alábbiakban közölt megoldásoktól eltérőeket is elfogadtam, amennyiben megfelelt a kirakó szabályainak (azaz: mindhárom szónak értelmesnek kell lennie, például a 7. feladvány egy további variációja: kuka – karó – róka).

1. MA LOM HA TÁR	Megfejtés: <i>lomha</i>
2. SZI TA LI KAS	Megfejtés: <i>tali</i>
3. TE VE DEL FIN	Megfejtés: <i>vedel</i>
4. KA PAT RON DÓ	Megfejtés: <i>patron</i>
5. MÁ LÉ PES TIS	Megfejtés: <i>lépes</i>
6. IR KA SZA MÁR	Megfejtés: <i>kasza</i>
7. KU PI RIT KA	Megfejtés: <i>pirit</i>
8. BA LEK VÁR ROM	Megfejtés: <i>lekvár</i>
9. KI VI DÁM VAD	Megfejtés: <i>vidám</i>
10. SÜ TI TOK LYÓ	Megfejtés: <i>titok</i>

KATEDRA ALSÓ TAGOZATOS VERSENY

ROVATVEZETŐ: HERDICS KALOCSÁNYI MÓNICA, katedra.also.tagozat@gmail.com

AZONOSÍTÓ SZÁM: 2020005

A 2. FORDULÓ MEGOLDÁSAI

I. FELADAT: BETŰKAVALKÁD

BETŰKAVALKÁD	HELYSZÍNEK	IDŐREND	A megfejtés betűi
NY E K É G Y É S - G U Z	GYÉKÉNYES-ZUG	4.	LE
K E SZ I G Ó F É R K	RIGÓFÉSZEK	1.	DÖ
K A D V Á C S K A K NY A J Á T A	VADKACSAK TANYÁJA	2.	NT
B Í R Á C S Ö L H E D Ö N	HÍNÁRBÖLCSŐDE	5.	N
K É B A C S E N L E - T Ü L V E T É NY	BÉKALENCSE-ÜLTETVÉNY	3.	ET

Megfejtés: DÖNTETLEN

- Hol találkoztatok ezzel a kifejezéssel? A békaderbin, a mérkőzés döntetlen lett.
- Miért alakult ki ez a helyzet? (Több válaszlehetőség született, ha tartalmilag megegyezett a szöveggel, elfogadtam.)

A két bajnok úgy kifáradt harc közben, hogy az utolsó másodpercben csongor lefordult Rana Roni hátáról, azonban Rana Roni sem tudta megtenni a győzelemhez szükséges utolsó ugrást, mert elnyúlt Csongor mellett a földön.

II. FELADAT: KIVEL TÖRTÉNT?

felháborodott brekegéssel számoltak be – KECSKEBÉKÁK
 harsány füttyszóval szólították a nádírigókat – AZ ÓRPARANCSNOK ÉS TÁRSAI
 még nem sikerült visszatérniük a túlpartra – HARÁCSOK
 időben észrevette a rablást – A LENGEFIŰ
 körbeszárguldottak a Nádtengeren – LENGEGYEREKEK
 a kifosztott bölcsődéhez sereglettek – A NÁDAS LAKÓI
 egy sáslevélen ülve sírdogált – LILE
 elővette az evezőket – VILKÓ
 boldogan úszott körbe új otthonában – AZ EBIHAL

III. FELADAT: HELYES VAGY HELYTELEN?

Idézet	Ki mondta kinek?	Helyes vagy helytelen?	JAVÍTÁS (Ki mondta kinek?)
„Biztos vagy benne?”	Lile Vilkónak	HELYTELEN	VILKÓ LILÉNEK
„Most mi lesz?”	Lile Picurnak	HELYTELEN	LILE VILKÓNAK
„Dehogy pusztul?”	Vilkó Lilének	HELYES	
„Mit szólsz?”	Vilkó Picurnak	HELYES	
„Mit duzzogsz odalent?”	Vilkó Lilének	HELYTELEN	VILKÓ TÁLTOSNAK
„Elmegyek?”	Lile Vilkónak	HELYTELEN	TÁLTOS VILKÓNAK

IV. FELADAT: SZÍNES SZÁMOK

Mit láttok a kiszínezett képen?

EBIHALAT – Picúrt – Táltost

Mi a probléma vele?

Megsérült az oldala, így nem fejlődött ki az egyik lába.

Kinek és hogyan sikerült őt megnyugtatnia?

Vilkónak sikerült őt megnyugtatnia úgy, hogy elmondta, az ő haja sem barnult még be, lehet, hogy Táltos lába is később fejlődik majd ki. + ha soha nem nő meg, akkor is barátok maradnak.

A 3. FORDULÓ MEGOLDÁSAI

I. FELADAT: TITKOSÍRÁS

Q	É	S	K	É
P	E	R	J	E

D	Ó	NY	GY	Ó	S
CS	O	N	G	O	R

TY	Ó	S	TY	F	NY	É	TY	É
T	Ö	R	T	É	N	E	T	E

Megfejtés: Perje Csongor története

– LEÍRÁS – (csapatonként egyéni megoldás)

II: FELADAT: KAKUKKTOJÁS

	INDOKLÁS
1. Vilkó, Lile, öreg , Geri, Nádtenger	Az „öreg” köznév, míg a többi, nagybetűvel írt név tulajdonnév.
2. meglátogatta, sáspipa , felcsillant, hallgatta, jött	A „sáspipa” főnév, míg a többi szó ige.
3. kiabálás, nádas, ráncos , fogadás, gyanakvás	A „ráncos” szó melléknév, a többi szó főnév.
4. öröm, csend, nádlevél, bodorodott , napfény	A „bodorodott” szó szófaja ige, a többi főnév.
5. cirok, szabályok , marok, pók, fok	A „szabályok” főnév többes számú, a többi szó egyes számban található.

Kakukktojások: öreg, sáspipa, ráncos, bodorodott, szabályok**Ki jut eszetekbe a bekarikázott szavakról?** Nagyapó

III. FELADAT: HIBAKERESÉS

hibák: felviradt – felvirradt; várva várt – várva várt; igazgatva – igazgattottan; készült – készülődött; lenge ifjancok – lenge ifjancok; az ősz – a tavasz; együtt – együtt; lakóival – lakójával.**Hibaszám:** 9**Javítás:** „Végre felvirradt a várva várt nap, a Nádtenger minden élőlényre igazgattottan készült a jeles eseményre. A lenge ifjancok avatása a tavasz legnagyobb ünnepe, mikor együtt örülnek Lengevár őrrei a nádas összes lakójával.”

IV. FELADAT: CÉLBADOBÁS

dobások értéke: piros – 30 pont; kék – 15pont; fehér – 10**Válasz:** A buzogányvetés első helyezette Lile lett 50 ponttal, a második Mocsári Miki 35 ponttal és harmadik helyen végzett Gyékényes Geri 30 ponttal.